

Informacja o wynikach Ankiety Oceny Zajęć Dydaktycznych dla roku akademickiego 2019/2020

Po zakończeniu zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2019/2020 przeprowadzono dwie kolejne edycje badania Ankieta Oceny Zajęć Dydaktycznych dla zajęć przeprowadzonych w semestrze zimowym i w semestrze letnim. Ankieta przeprowadzona pod koniec semestru zimowego miała tradycyjny przebieg i układ. Ankieta dotycząca semestru letniego, ze względu na zmianę formy zajęć na zdalną, co było spowodowane zagrożeniem epidemicznym, miała odmienną formę oraz cel. W dniach od 21 maja do 6 czerwca br. w formie elektronicznej przeprowadzono ankietę mającą na celu zebranie informacji do przeprowadzenia oceny realizacji kształcenia zdalnego. Efektem badań ankietowych przeprowadzonych na przełomie maja oraz czerwca były dwa dokumenty przygotowane przez Biuro ds. Analiz Jakości Kształcenia:

1. Ogólnouniwersyteckie badanie jakości kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Ocena realizacji kształcenia zdalnego.
2. Dokument przygotowany na potrzeby Kolegium Nauk Ścisłych i Przyrodniczych. Wersja dla Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS.

Ponadto, na Wydziale Biologii i Biotechnologii, z pomocą Wydziałowego Samorządu Studentów oraz starostów lat, w maju br. przeprowadzono dwukrotnie ankietowe badanie opinii studentów kierunków Biologia i Biotechnologia na temat jakości zajęć laboratoryjnych prowadzonych w formie zdalnej.

Przeprowadzone badania ankietowe miały na celu poznanie opinii studentów na temat zajęć dydaktycznych, co pozwoli na identyfikację słabych i mocnych stron procesu kształcenia oraz wskazanie kierunku podejmowania ewentualnych działań naprawczych.

Ankieta Oceny Zajęć prowadzonych w semestrze zimowym 2019/2020

Ankieta tradycyjnie zawierała dziewięć pytań pozwalających ocenić, z zastosowaniem sześciostopniowej skali, nie tylko sposób realizacji efektów kształcenia i uczenia się podczas zajęć, ale również terminowość ich przeprowadzania, dostępność nauczycieli akademickich podczas dyżurów, jakość relacji nauczyciel akademicki-student oraz atmosferę na zajęciach. Istotną częścią ankiety są komentarze, które pozwalają studentom uzasadnić wystawione oceny oraz podać dodatkowe informacje i spostrzeżenia dotyczące odbytych zajęć.

W Ankiecie oceniono 107 nauczycieli akademickich. W przypadku 90 otrzymane średnie oceny z przeprowadzonych zajęć przekroczyły 5.0 (w sześciostopniowej skali). Jedynie nieznaczny procent (3%, trzech nauczycieli akademickich) uzyskało średnie oceny poniżej 4,0.

Zestawienie ocen otrzymywanych przez nauczycieli akademickich przedstawia poniższa tabela:

Średnia ocena	Semestr zimowy (N = 107)	
	Liczba pracowników	Procent
3.0 do 4.0	3	3%
4.01 do 5.0	15	13%
Powyżej 5.0	90	84%

Podobnie jak w poprzednim roku akademickim, wielu studentów skorzystało z możliwości zamieszczenia komentarzy dotyczących sposobu prowadzenia zajęć przez poszczególnych wykładowców. Należy podkreślić, że komentarze respondentów są bardzo ważne, szczególnie w przypadku wybitnie pozytywnych i negatywnych opinii studentów. Komentarze pozytywne, które zdecydowanie przeważają, są bardzo ważnym narzędziem wskazującym, że praca i zaangażowanie nauczyciela akademickiego są dostrzegane i bardzo pozytywne odbierane przez studentów. Komentarze krytyczne stanowią najczęściej merytoryczne wyjaśnienie niskich ocen wystawionych nauczycielowi akademickiemu i są cennymi wskazówkami, co należy zmienić w przygotowaniu zajęć od strony merytorycznej oraz, co jest równe istotne, w relacjach nauczyciel-student. Obecna analiza AOZ pokazuje, że co roku pozytywne komentarze powtarzają się w ocenach tych samych nauczycieli akademickich. Poza nielicznymi wyjątkami nie widać takiej tendencji w przypadku komentarzy negatywnych, co wskazuje, że wynikają one z chwilowych, najczęściej jednorazowych nieporozumień pomiędzy konkretnym studentem a nauczycielem akademickim. **Wszystkie komentarze są bardzo cennym źródłem informacji, zarówno o dobrych praktykach, jak i drobnych uchybieniach w prowadzeniu zajęć.**

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w trakcie semestru letniego 2019/2020

Ankieta ogólnouniwersytecka służąca ocenie realizacji kształcenia zdalnego

Kwestionariusz ankiety zawierał 16 pytań (14 zamkniętych, dwa otwarte). Pytania dotyczyły form prowadzenia zajęć zdalnych, jakości kontaktu student-prowadzący zajęcia, oceny efektywności poszczególnych form prowadzenia zajęć oraz sposobu organizacji zajęć zdalnych. Ponadto, respondenci ocenili jakość materiałów dydaktycznych przekazywanych przez wykładowców i wskazali preferowaną formę zdalnych zajęć w przyszłości. Pytania otwarte dały możliwość wskazania, co zdaniem studentów było najbardziej wartościowe oraz najbardziej niekorzystne i uciążliwe w zdalnym kształceniu.

W ankiecie wzięło udział 2178 studentów (spośród 17 907 zaproszonych do wypełnienia arkusza – 12,2%). **W tej grupie 5,2% stanowili studenci Wydziału Biologii i Biotechnologii (113 studentów).**

Najczęściej stosowanym narzędziem wykorzystywanym do prowadzenia zajęć zdalnych wskazanym przez studentów były „materiały służące studentom do samodzielnej pracy” (53,9% wskazań), następnie wideokonferencje za pomocą MS Teams – 30,9% oraz kursy prowadzone z wykorzystaniem Wirtualnego Kampusu – 14,2%. Duży odsetek materiałów służących do pracy samodzielnej wynikał z faktu, że w marcu 2019 r., już kilka dni po zamknięciu uczelni z powodu epidemii koronawirusa, udostępniono studentom na dysku Wydziału takie materiały przesłane przez poszczególnych nauczycieli akademickich. W pierwszym etapie realizacji zajęć zdalnych było to łatwe w obsłudze narzędzie do komunikowania się ze studentami i przekazywania im materiałów. Pozwoliło to na kontynuację wykładów zaraz po zawieszeniu zajęć 11 marca br. W kolejnych tygodniach, szczególnie w przypadku zajęć laboratoryjnych, ta droga była stopniowo zastępowana przez narzędzia umożliwiające pracę w czasie rzeczywistym (MS Teams, WK). To właśnie wideokonferencje realizowane poprzez te dwie platformy zostały wskazane przez studentów jako najbardziej skuteczny sposób realizacji treści zajęć (56,6% wskazań). Jakość kontaktu i komunikacji z nauczycielami akademickimi w czasie trwania zajęć zdalnych została oceniana jako dobra (średnia ocena 3,92), podobnie było w przypadku oceny czytelności i poprawności udostępnianych materiałów dydaktycznych (średnia ocena 3,86). Ponad 80% studentów uznało, że przekazane materiały były pomocne w utrwalaniu wiedzy i podczas przygotowywania się do zajęć (62,8% – odpowiedź „raczej tak” oraz 18,6% – odpowiedź „tak”). Ponadto, niemal 60% respondentów z Wydziału Biologii i Biotechnologii uznało, że pomimo nagłości sytuacji zajęcia realizowane w formie zdalnej były dobrze zorganizowane (52,2% – odpowiedź „raczej tak” oraz 6,2% – odpowiedź „tak”).

Wśród wskazanych pozytywnych aspektów nauki zdalnej przeważały następujące odpowiedzi:

1. Więcej czasu na naukę, że względu na brak konieczność dojeżdżania na uczelnię.
2. Dowolność w organizacji planu dnia, elastyczność.
3. Dobra jakość udostępnianych materiałów, co umożliwiała samodzielną naukę.
4. Możliwość poznania nowych narzędzi komunikacji.

Najczęściej wskazywane negatywne aspekty kształcenia zdalnego:

1. Brak bezpośredniego kontaktu z prowadzącymi, szczególnie istotnego podczas zajęć laboratoryjnych.
2. Brak możliwości uczestniczenia w praktycznych zajęciach.
3. Utrudniony kontakt z niektórymi prowadzącymi, brak jasno zarysowanego planu realizacji programu w zmienionych warunkach.
4. Zmiana warunków zaliczenia w trakcie realizacji programu zajęć.
5. Zróżnicowane narzędzia informatyczne wykorzystywane do prowadzenia zajęć.
6. Problemy techniczne podczas zajęć.
7. Zbyt duża ilość materiału i zdań do wykonania w krótkim czasie, kumulacja realizacji programu zajęć laboratoryjnych w drugiej części semestru.
8. Udostępnianie przez prowadzących materiałów, które nie były przygotowane do samodzielnej pracy studenta.

Ankieta przeprowadzona z pomocą Wydziałowego Samorządu Studentów

Ankieta została przeprowadzona dwukrotnie przez studentów na prośbę władz dziekańskich na przełomie kwietnia i maja 2020 r. Jej celem było zebranie opinii studentów na temat jakości zajęć zdalnych, podczas których realizowano treści programowe przewidziane dla zajęć laboratoryjnych. Studenci zgłosili również swoje uwagi do formy oraz jakości innych rodzajów zajęć oraz efektywności kontaktów z prowadzącymi. Ponadto, poproszono studentów o ocenę jakości kontaktów i współpracy z opiekunami prac dyplomowych. Informacje przesłali studenci z kierunku Biologia (studia I stopnia: bioanalitika rok I-III, biologia medyczna rok II-III, biologia niespecjalnościowa rok II; studia II stopnia: mikrobiologia II rok, biochemia II rok, biologia eksperymentalna II rok) oraz kierunku Biotechnologia: (studia I stopnia – II i III rok; studia II stopnia, specjalność biotechnologia ogólna I i II rok). Informacje dotyczyły ponad 80 przedmiotów.

Kontakt z opiekunami prac dyplomowych: studenci ocenili go jako dobry i efektywny.

Sposób prowadzenia zajęć programowych: najczęściej zgłaszanym problemem był brak interaktywnych form zajęć w czasie rzeczywistym oraz niejasne plany dotyczące sposobu organizacji zajęć w ramach poszczególnych kursów w drugiej połowie semestru letniego. Ze względu na niepewność sytuacji oraz brak możliwości długoterminowego planowania było to zrozumiałe i spotykało się również z wyrozumiałością ze strony studentów. Stanowiło jednak jednoznaczny sygnał, przekazany wykładowcom, że jest potrzeba zaplanowania działań już do końca semestru z określeniem metod przeprowadzania etapowych zaliczeń. Uwagi skierowane do konkretnych wykładowców zostały przekazane im za pośrednictwem kierowników Katedr.

Podsumowanie oraz przyszłe działania

Władze Wydziału składają serdeczne podziękowania Studentom za czas poświęcony na wypełnienie Ankiety oraz zorganizowanie ankiet na potrzeby Wydziału. Cenne uwagi i wnioski wynikające z analizy ankiet były ogromną pomocą, szczególnie podczas organizacji zajęć zdalnych w semestrze letnim 2019/2020 oraz podczas przygotowania pracy w semestrze zimowym 2020/2021.

Dziękujemy również wszystkim Pracownikom oraz Doktorantom za ogromną pracę włożoną w przygotowanie oraz przeprowadzenie zajęć dydaktycznych na bardzo wysokim poziomie, co znalazło odzwierciedlenie w uzyskanych wynikach Ankiety.

Po dokonaniu analizy wyników Ankiet przeprowadzonych w roku akademickim 2019/2020 podjęte zostały/zostaną następujące działania:

1. Przekazanie informacji o wynikach analizy pracownikom Wydziału Biologii i Biotechnologii za pośrednictwem członków Kolegium Dziekańskiego oraz opublikowanie dokumentu na stronie internetowej Wydziału (zakładka Kształcenie).
2. Omówienie wyników na posiedzeniu Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.
3. Przekazanie wyników analizy studentom – informacja o publikacji wyników analizy drogą

mailową oraz podczas zdalnego dyżuru dziekanów.

4. Ujednolicenie narzędzi prowadzenia zajęć zdalnych w roku akademickim 2020/21 (WK oraz MS Teams).
5. Zajęcia zdalne na Wydziale są obecnie prowadzone wyłącznie w czasie rzeczywistym z aktywnym udziałem studentów.
6. Przygotowanie Wydziału do prowadzenia zajęć laboratoryjnych, dających efekty uczenia się z zakresu umiejętności, w formie stacjonarnej (wyposażenie w środki dezynfekcyjne, środki czystości, harmonogram sprzątnięcia i dezynfekcji sal dydaktycznych, zmniejszenie liczebności grup).
7. Wyposażenie Wydziału w odpowiedni sprzęt do zajęć zdalnych oraz poprawienie jakości połączenia z Internetem (wzmocnienie sieci EDUROAM – w trakcie realizacji, zakupy kamer i laptopów – w trakcie realizacji).
8. Uporządkowanie przepływu informacji o zajęciach zdalnych (udostępnienie informacji o kodach dostępu do zajęć zdalnych w jednym pliku przed rozpoczęciem roku akademickiego, udostępnienie na stronie internetowej Wydziału formy i godzin dyżurów/konsultacji wszystkich nauczycieli akademickich, udostępnienie zasad uczestnictwa w zajęciach stacjonarnych – zakładka „Koronawirus”).
9. Przygotowanie procedur hospitacji zajęć zdalnych, zalecenie hospitacji zajęć zdalnych.
10. Zalecenie przeprowadzenia hospitacji zajęć w przypadku pojedynczych nauczycieli akademickich (kiedy podobne uwagi powtórzyły się w AOZ po raz kolejny).
11. Po analizie AOZ z semestru zimowego 2019/2020 nie stwierdzono konieczności podejmowania działań naprawczych zgodnie z Procedurą: Kadra dydaktyczna na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS w Lublinie (wystosowanie prośby o pisemne ustosunkowanie się do uwag zgłoszonych przez studentów oraz złożenie wyjaśnień w przypadku pracowników, którzy otrzymali średnią ocenę poniżej 3.5, przy udziale studentów wypowiadających się w ankiecie przekraczającym 20% w przypadku wykładów oraz 50% w przypadku pozostałych zajęć).
12. Po analizie AOZ z semestru zimowego 2019/2020 nie stwierdzono konieczności podejmowania działań wynikających z zamieszczenia przez studentów krytycznych uwag, wskazujących na istotne zaniedbania ze strony nauczycieli akademickich.

Dziekan

Dr hab. Joanna Czarnecka, prof. UMCS